

УЧЕБЕН ПЛАН

за придобиване на специалност “Акушерство и гинекология” в системата на
здравеопазването

1. ОБЩА ЧАСТ

МОДУЛ	ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ (отн. дял от цялото времетраене на специализацията в %)
1.1. ЖЕНСКА РЕПРОДУКТИВНА СИСТЕМА	2
1.2. ОСНОВИ НА ЧОВЕШКАТА РЕПРОДУКЦИЯ	2
1.3. АНАТОМИЯ И ФИЗИОЛОГИЯ НА ПОТОМСТВОТО	2
1.4. БРЕМЕННОСТ, РАЖДАНЕ, ПУЕРПЕРИУМ	7
1.5. РЕПРОДУКТИВНО И СЕКСУАЛНО ЗДРАВЕ	6
1.6. ПРАВНА УРЕДБА НА МЕДИЦИНСКАТА ПОМОЩ В СПЕЦИАЛНОСТТА АГ	1
ВСИЧКО ЗА ОБЩАТА ЧАСТ	20

2. СПЕЦИАЛНА ЧАСТ

МОДУЛ	ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ (отн. дял от цялото времетраене на специализацията в %)
2.1. РОДИЛНА ПОМОЩ	10
2.2. РИСКОВЕ И УСЛОЖНЕНИЯ НА БРЕМЕННОСТТА, РАЖДАНЕТО И ПУЕРПЕРИУМА	10
2.3. ОПЕРАТИВНО АКУШЕРСТВО	10
2.4. КЛИНИЧНА ГИНЕКОЛОГИЯ	10
2.5. АКУШЕРО-ГИНЕКОЛОГИЧНА СПЕШНОСТ	5
2.6. ОПЕРАТИВНА ГИНЕКОЛОГИЯ	15
2.7. ПАТОЛОГИЯ НА РЕПРОДУКЦИЯТА	5
2.8. ПРОФИЛАКТИЧНИ И СКРИНИНГОВИ ДЕЙНОСТИ (ПРОГРАМИ) В СПЕЦИАЛНОСТТА АГ	8
2.9. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ НА АКУШЕРСТВОТО И ГИНЕКОЛОГИЯТА С ДРУГИ МЕДИЦИНСКИ СПЕЦИАЛНОСТИ	6
2.10. КАЧЕСТВО НА АКУШЕРО-ГИНЕКОЛОГИЧНАТА ПОМОЩ	1
ВСИЧКО ЗА СПЕЦИАЛНАТА ЧАСТ	80

Отделните модули в учебния план имат свои раздели и тематични единици, разпределени както следва:

1. ОБЩА ЧАСТ

Модул 1.1. ЖЕНСКА РЕПРОДУКТИВНА СИСТЕМА (ЖРС)

Раздел 1.1.1. ЖРС в репродуктивна възраст

- Строеж (анатомия и хистология) на външните полови органи и влагалището
- Строеж (анатомия и хистология) на вътрешните полови органи
- Костен таз при жената – строеж, варианти на нормалната анатомия, размери
- Топографска анатомия на вулво-перинеалната област и малкия таз
- Регулация на репродуктивната функция при жената
- Менструален цикъл
- Сексуална функция

Раздел 1.1.2. Етапи в развитието на ЖРС

- Ембриология на ЖРС
- ЖРС на новородено и в предпубертетна възраст
- Пубертет
- Менопауза
- ЖРС в сениум

Раздел 1.1.3. Вродени аномалии на ЖРС

- Малформации на половите органи
- Интерсексуални състояния

Модул 1.2. ОСНОВИ НА ЧОВЕШКАТА РЕПРОДУКЦИЯ

Човешки полови клетки

- Ендокринология на репродукцията
- Оплождане, преимплантационен зародиш, имплантация
- Предпоставки за износване на бременността
- Фармакология на репродукцията

Модул 1.3. АНАТОМИЯ И ФИЗИОЛОГИЯ НА ПОТОМСТВОТО

Раздел 1.3.1. Онтогенеза на човека от имплантацията до раждането

Раздел 1.3.2. Плодни придатъци

Раздел 1.3.3. Анатомия и физиология на нормално и доносно новородено

Модул 1.4. БРЕМЕННОСТ, РАЖДАНЕ, ПУЕРПЕРИУМ

Раздел 1.4.1. Медицински и демографски понятия, свързани с бременност, раждане и пуерпериум. Демографски статистики. Заболеваемост и смъртност от основни акушерски и гинекологични нозологични единици и групи.

Раздел 1.4.2. Нормална бременност

Хронология на бременността

- Изменения в организма на жената по време на бременност
- Промени в начина на живот на бременната

Раздел 1.4.3. Нормално раждане

- Анатоомо-физиологични основи на раждането

- Фармакология на раждането
- Елементи на раждането: родов обект, родови пътища, родови сили
- Биомеханизъм на раждането при различни предлежания на плода
- Периоди на раждането

Раздел 1.4.4. Физиологичен пуерпериум

- Общосоматични и психични процеси
- Процеси, засягащи репродуктивната система и млечните жлези

Модул 1.5. РЕПРОДУКТИВНО И СЕКСУАЛНО ЗДРАВЕ (РСЗ)

- Значение и обхват на понятието "РСЗ"
- Методи за опазване на РСЗ
- Място на акушер-гинеколога в дейностите по опазване на РСЗ на населението
- Социално-значими болести и състояния, нарушаващи РСЗ
- Временна и трайна нетрудоспособност, причинена от бременност и заболявания на ЖРС. Закрила на майчинството

Модул 1.6. ПРАВНА УРЕДБА НА МЕДИЦИНСКАТА ПОМОЩ В СПЕЦИАЛНОСТТА

Раздел 1.6.1. Нормативна база за практикуване на специалността

- Законова база: Конституция на Република България, Закон за здравето; Закон за лечебните заведения; Закон за здравното осигуряване; други закони, свързани с охрана на майчинството и детството
- Медицински стандарт по акушерство и гинекология
- Други действащи нормативни актове, свързани със специалността: Национален рамков договор, наредби, правилници
- Демографска статистика. Международна класификация на болестите. Заболеваемост и смъртност от основни акушерски и гинекологични нозологични единици и групи.

Раздел 1.6.2. Лечебни заведения (ЛЗ), където се практикува акушерство и гинекология

- Устройство, дейност и управление на ЛЗ за извънболнична помощ. АГ амбулатория
- Устройство, дейност и управление на ЛЗ за болнична помощ. АГ стационар.
- Координация между ЛЗ за извънболнична и болнична помощ

Раздел 1.6.3. Права и задължения на страните в процеса оказване на медицинска помощ

- Права и задължения на акушерката
- Права и задължения на лекаря – акушер-гинеколог
- Права и задължения на пациентката и нейните близки
- Информирано съгласие

2. СПЕЦИАЛНА ЧАСТ

Модул 2.1. РОДИЛНА ПОМОЩ

Раздел 2.1.1. Методи за изследване в акушерството. Интерпретация на резултатите от тях в динамика на бременността и раждането

- Клинични методи за изследване
- Непряка образна диагностика
- Диагноза на бременността

- Електрофизиологични методи за изследване. Функционална диагностика
- Прогноза на бременността и раждането
- Инвазивни диагностични методи
- Лабораторни изследвания
- Интрапартална диагностика на плода

Раздел 2.1.2. Водене на нормално раждане

- Организация на работата в сектор „Родилен”
- Приемане на раждаща жена в стационара
- Предродилна подготовка
- Концепции за водене на раждането
- Методи и средства за водене на раждането
- Водене на I период
- Водене на II период
- Водене на III период и на ранния следплацентарен период
- Първи грижи за новороденото
- Водене на документация, свързана с раждането

Раздел 2.1.3. Водене на пуерпериум

- Визитация на родилка
- Изписване на родилка от стационар
- Проследяване на родилка в условията на извънболничната помощ

Модул 2.2. РИСКОВЕ И УСЛОЖНЕНИЯ НА БРЕМЕННОСТТА, РАЖДАНЕТО И ПУЕРПЕРИУМА

Раздел 2.2.1. Бременност с повишен риск

- Поведенчески, социални, професионални и др. фактори, обуславящи риск за бременността
- Медицински фактори, обуславящи риск за бременността
- Многоплодна бременност
- Седалищно предлежание, косо и напречно положение на плода
- Тесни тазове
- Бременност и генитални заболявания
- Бременност и екстрагенитални заболявания
- Преносена бременност
- Висок инфекциозен риск в акушерството
- Диспансерно наблюдение на бременност с повишен риск

Раздел 2.2.2. Отоци, протеинурия и хипертензивни състояния по време на бременността, раждането и пуерпериума

Раздел 2.2.3. Екстрагенитални болестни прояви и проблеми, свързани с бременността

- Повръщания и други гастро-интестинални проблеми на бременните
- Алиментарни проблеми на бременните
- Съдови усложнения по време на бременност
- Опорно-двигателни и неврологични проблеми на бременните
- Психични проблеми на бременните и родилките
- Стоматологични проблеми на бременните

Раздел 2.2.4. Патология на имплантацията

- Ектопична бременност
- Аномалии в прикрепянето на плацентата

Раздел 2.2.5. Заболявания на плода и плодните придатъци

- Трофобластна болест
- Изоимунизационна болест
- Вродени малформации и заболявания
- Заболявания на плодните придатъци и околоплодната течност
- Плацентарна недостатъчност
- Антепартална и интрапартална асфиксия на плода
- Интраутеринна смърт на плода

Раздел 2.2.6. Недоизносване на бременността

- Спонтанен аборт
- Предтерминно раждане
- Хабитуално недоизносване

Раздел 2.2.7. Интраутеринна инфекция в акушерството

- Септичен аборт и постабортен ендометрит
- Преждевременно пукане на околоплодния мехур
- Амниотит
- Пуерперален ендометрит

Раздел 2.2.8. Атипично и патологично раждане

- Динамични дистокии
- Пелви-фетална диспропорция
- Раждане в дефлексионни главични предлежания и в дълбоко право задно-тилно предлежание
- Спиране на раждането
- Седалищно раждане
- Раждане в косо и напречно положение
- Раждане при многоплодна бременност
- Раждане при плод с ниско телесно тегло
- Раждане при едър плод

*Раздел 2.2.9. Патология на плацентарния и ранния следплацентарен период.
Постпартални хеморагии.*

Раздел 2.2.10. Родов травматизъм

- Родов травматизъм на майката
- Родов травматизъм на плода и новороденото

Раздел 2.2.11. Патология на пуерпериума

- Пуерперални инфекции
- Венозни усложнения в пуерпериума
- Постпартална патология на лактацията и млечните жлези

Модул 2.3. ОПЕРАТИВНО АКУШЕРСТВО

Раздел 2.3.1. Операции за задържане на бременността

Раздел 2.3.2. Прекъсване на бременост и евакуиране на маточната кухина

- Т.нар. менструална регулация
- Дилатация на цервикалния канал – методи
- Кюретаж и вакуум-аспирация
- Локална (екстраовуларна и интраовуларна) апликация на медикаменти
- Sectio parva

Раздел 2.3.3. Предизвикване и подпомагане на родовата дейност

- Индукция на раждането
- Амниотомия

- Стимулиране на раждането
- Експресия на плода

Раздел 2.3.4. Операции за разширяване на родовите пътища

Раздел 2.3.5. Операции за промяна положението на плода

Раздел 2.3.6. Операции за завършване на раждането през естествените родови пътища

- Налагане на форцепс
- Вакуум-екстракция на плода
- Мануална екстракция на плод в седалищно предлежание
- Плодораздробяващи операции

Раздел 2.3.7. Оперативни намеси в III период на раждането и ранния следплацентарен период

Раздел 2.3.8. Цезарово сечение

Модул 2.4. КЛИНИЧНА ГИНЕКОЛОГИЯ

Раздел 2.4.1. Методи за изследване в клиничната гинекология и тяхната интерпретация

- Клинични методи за изследване
- Колпоскопия и епизиоскопия
- Непряка образна диагностика
- Инвазивни диагностични методи
- Лабораторни изследвания

Раздел 2.4.2. Симптоми и синдроми в клиничната гинекология

- Генитален флуор
- Тазова болка
- Генитално кървене

Раздел 2.4.3. Гинекологична ендокринология

- Менструални аномалии
- (Дис)функционални маточни кръвотечения
- Поликистична болест на яйчниците
- Хипооваризъм
- Гонадална дисгенезия
- Патология на пубертета
- Патология на менопаузата. Кастрационен синдром

Раздел 2.4.4. Възпалителни заболявания на женските полови органи

- Полово-предавани инфекции
- Вулвити, колпити, цервицити, бартолинити
- Тазова възпалителна болест
- Специфични възпалителни заболявания – генитална туберкулоза, тазова актиномикоза

Раздел 2.4.5. Ектопичен растеж на епителна тъкан

- Ектопия на маточната шийка и нейната еволюция
- Ендометриоза

Раздел 2.4.6. Статични заболявания на женските полови органи и тазовото дъно

Раздел 2.4.7. Пикочна инконтиненция. Фистули.

Раздел 2.4.8. Лекарствена и физикална терапия в гинекологията

Раздел 2.4.9. Тумори на женските полови органи и техни прекурсори

- Доброкачествени тумори и кисти на вулвата, влагалището и маточните връзки
- Миоми на матката

- Интраепителна неоплазия (VIN, VaIN, CIN)
- Полипи и хиперплазия на ендометриума
- Рак на вулвата и женската уретра
- Рак на маточната шийка
- Рак на ендометриума
- Тумори на яйчниците
- Саркоми и смесени тумори на женските полови органи. Редки генитални тумори

Раздел 2.4.10. Заболявания на женските репродуктивни органи при деца и подрастващи

Раздел 2.4.11. Генитален травматизъм

Раздел 2.4.12. Геронтологична гинекология

Модул 2.5. АКУШЕРО-ГИНЕКОЛОГИЧНА СПЕШНОСТ

Раздел 2.5.1. Действия при спешни ситуации

- Животоспасяващи и животоподдържащи мерки
- Организационни мерки – медицински транспорт, спешен екип, консултативна помощ
- АГ помощ при бедствия, терористични актове и др. подобни

Раздел 2.5.2. Синдроми и болестни единици, причина за АГ спешност

- Септичен и хеморагичен шок
- Нарушения в кръвосъсирването
- HELLP-синдром
- Еклампсия
- Амниотична емболия
- Placenta praevia
- Abruptio placentae
- Остра интраутеринна асфиксия на плода
- Руптура на матката
- Остър хирургичен корем
- Политравма и наранявания при жени с напреднала бременност

Модул 2.6. ОПЕРАТИВНА ГИНЕКОЛОГИЯ

Раздел 2.6.1. Грижа за болните преди и след гинекологична операция

- Хоспитализация и предоперативна подготовка
- Следоперативни грижи
- Изписване на оперирана гинекологично болна
- Диспансерно наблюдение на гинекологично болни

Раздел 2.6.2. Инструментариум и обща оперативна техника

- Операционни набори за гинекологични операции
- Организация на работата и оборудване в операционната зала при операции с горен, долен и лапароскопски достъп
- Гинекологична лапаротомия
- Възстановяване на коремната стена
- Дренажи. Отвеждане на урината

Раздел 2.6.3. Коремни гинекологични операции без отстраняване на матката

- Операции за ектопична бременност
- Кистектомия
- Други операции върху аднексите
- Миомектомия

- Операции при перфорация на матката
- Т.нар second look лапаротомия и оперативно стадиране на туморите

Раздел 2.6.4. Отстраняване на матката

- Тотална абдоминална хистеректомия
- Вагинална хистеректомия
- Радикална хистеректомия
- Трахелектомия

Раздел 2.6.5. Малки гинекологични операции с долен достъп

- Операции за Бартолинови абсцеси и кисти
- Колпоцентеза
- Конизация и пластика на маточната шийка
- Пробно абразио
- Други

Раздел 2.6.6. Оперативна корекция на анатомични отношения

- Операции за статични заболявания на женските полови органи и тазовото дъно
- Операции за стрес-инконтиненция на урината
- Възстановяване проходимостта на маточните тръби
- Трайна женска стерилизация
- Денервиращи операции
- Операции при непроходимост, скъсяване или липса на влагалище
- Операции при маточни малформации

Раздел 2.6.7. Лапароскопски, лапароскопски-асистирани и телехирургични операции

Раздел 2.6.8. Тазова хирургия

Модул 2.7. ПАТОЛОГИЯ НА РЕПРОДУКЦИЯТА

Раздел 2.7.1. Безплодие

- Етиологична анкета (изследване на безплодната двойка)
- Анатомични причини за женски стерилитет
- Ендокринологичен стерилитет при жената
- Мъжки стерилитет
- Имунологичен стерилитет
- Други видове стерилитет

Раздел 2.7.2. Асистирана репродукция

- Медикаментозно повлияване на оплодителната способност при мъжа
- Медикаментозно повлияване на оплодителната способност при жената
- Изкуствена инсеминация
- Изкуствена фертилизация
- Ембриотрансфер
- Криопрезервация на човешки зародиши
- Селективен ембриоцид (фетална редукция)

Раздел 2.7.3. Наследствени и вродени заболявания на потомството

- Възникване и унаследяване на генни аномалии
- Диагностика на наследствените заболявания
- Основни нозологични единици

Модул 2.8. ПРОФИЛАКТИЧНИ И СКРИНИНГОВИ ДЕЙНОСТИ (ПРОГРАМИ) В СПЕЦИАЛНОСТТА АГ

Раздел 2.8.1. Проследяване на бременност

Раздел 2.8.2. Профилактика на недоизносването

Раздел 2.8.3. Профилактичен гинекологичен преглед

Раздел 2.8.4. Семейно планиране

- Цели, история и съвременно състояние на семейното планиране
- Противозачатъчна ефективност
- Противозачатъчни методи и средства
- Индивидуален избор на противозачатъчен метод
- Прекъсване на бременност по желание и по медицински показания

Раздел 2.8.5. Скрининг за вродени аномалии на потомството

Раздел 2.8.6. Други профилактични дейности

- Профилактика на вътреболничната инфекция
- Профилактика на тромбоемболичните усложнения
- Профилактика на изоимунизационната болест
- Профилактика на недоизносването

Модул 2.9. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ НА АКУШЕРСТВОТО И ГИНЕКОЛОГИЯТА С ДРУГИ МЕДИЦИНСКИ СПЕЦИАЛНОСТИ

Забележки:

1. Занятия по разделите, обозначени с * се провеждат от преподаватели, посочени от ръководител на съотв. катедра в медицински факултет към висше училище.
2. Занятия по разделите, обозначени с ** се провеждат от преподаватели, посочени от ръководител на съотв. клиника (лаборатория) в база за обучение по акушерство и гинекология.

Раздел 2.9.1. Анестезиология и реанимация*

- Анестезиологичен риск
- Преданестезионна консултация
- Обезболяване на раждането
- Интраоперативно и постоперативно обезболяване в АГ
- Полиорганна недостатъчност
- Интензивно лечение и интензивни грижи
- Танатогенеза. Диагноза на смъртта
- Екипен подход

Раздел 2.9.2. Неонатология**

- Диагностика на новороденото
- Грижи за нормалното доносно новородено
- Новородено в депресивно състояние. Реанимация на новороденото.
- Предтерминно новородено и новородено с ниско телесно тегло
- Други заболявания на новороденото
- Интензивни грижи за новороденото
- Изписване на новородено от стационара
- Екипен подход

Раздел 2.9.3. Обща хирургия*

- Увреждане на коремни органи при акушеро-гинекологични операции
- Апендицит и апендектомия
- Остър хирургичен корем
- Дифузен перитонит
- Деривации на чревния пасаж
- Хирургични заболявания по време на бременност

- Директна и индиректна образна диагностика на храносмилателния тракт
- Основи на мамологията

Раздел 2.9.4. Урология*

- Увреждания на пикочоотделителната система при акушеро-гинекологични операции
- Микция и микционни смущения
- Пикочна инконтиненция
- Образна диагностика на пикочоотделителната система. Цистоскопия
- Остра бъбречна недостатъчност
- Деривации на урината

Раздел 2.9.5. Клинична патология (патологоанатомия и цитопатология)*

- Принципи за взимане и изпращане на материал за морфологично изследване
- Терминология на хисто- и цитопатологичния отговор
- Клинико-анатомично обсъждане
- Екипен подход

Раздел 2.9.6. Клинична лаборатория, вкл. хормонална диагностика**

Раздел 2.9.7. Микробиология**

- Цервико-вагинална микрофлора
- Влагалищни и тазови патогени
- Микробиология на вътреболничните инфекции в акушеро-гинекологичния и неонатологичния стационар
- Принципи за взимане и изпращане на материал за микробиологично изследване
- Терминология на микробиологичния отговор

Раздел 2.9.8. Онкология*

- Епидемиология, биология и прогноза на злокачествените тумори при жената
- Стадиране на злокачествените генитални тумори при жената
- Лъчево лечение в онкогинекологията
- Химиотерапия и имунотерапия при акушеро-гинекологични заболявания – злокачествени тумори, трофобластна болест, други
- Мултидисциплинарен подход. Консилиум за онкологично болни.

Раздел 2.9.9. Съдебна медицина*

- Криминален аборт
- Сексуално посегателство и насилие
- Диагноза, описание и документиране на смъртта
- Предаутопсионна епикриза

Модул 2.10.: КАЧЕСТВО НА АКУШЕРО-ГИНЕКОЛОГИЧНАТА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ

Раздел 2.10.1. Качество на медицинската помощ

- Изисквания за качество на медицинската помощ
- Показатели (индикатори) за качество на медицинската помощ
- Специални показатели за качество на медицинска помощ, оказвана в специалността АГ
- Диагностична и лекарствена полипрагмазия

Раздел 2.10.2. Риск и управление на риска в специалността

- Рискове при практикуване на специалността АГ. Медицински риск.
- Управление на медицинския риск

Материалът е публикуван в сайта www.koog-yma.com на 9 ноември 2007 г.